

Opdat wij blijven gedenken!

Wij zetten onze artikelenserie over slachtoffers van de gevolgen van de Tweede wereldoorlog voort met Teunis de Pijper.

Zijn dochter, Anneriet de Pijper, heeft ons de levensbeschrijving van haar vader toegezonden. Tragische bijzonderheid is dat dochter Anneriet haar vader niet bewust heeft meegemaakt. Zij werd twee dagen voor de capitulatie in Indië geboren. Haar vader werd een week later als krijgsgevangene geïnterneerd in Bandoeng en zou zijn gezin niet meer terugzien.

Mevrouw de Pijper schrijft: "Teunis de Pijper werd geboren op 18 augustus 1913 te Abcoude als zoon van Bartholomeus de Pijper en Anna Maria Blom op de boerderij Rundervreugd aan de Winkeldijk te Abcoude."

Na zijn HBS-tijd is hij in Delft elektrotechniek gaan studeren. Vervolgens is hij op 23-jarige leeftijd als elektrotechnisch ingenieur, in dienst van de BPM (SHELL) gekomen als seismoloog. Aanvankelijk werkzaam in de Verenigde Staten.

Op 27 september 1938 huwde hij met Maria Johanna Willemina Brobbel en vertrok spoedig naar Papua Nieuw Guinea. Na overplaatsing naar Noord Borneo voegde zijn vrouw zich bij hem. In 1941 werd hij overgeplaatst naar Nederlands-Indië in Pankalan Brandan, op Noord-

Oost Sumatra.

Vanwege de oorlog in Europa en de oorlogsdreiging in Azië werd hij in 1941 opgeroepen voor militaire dienst. In Nederland was hij niet in dienst geweest, omdat hij was vrijgesteld wegens broederdienst. Hij woonde inmiddels in Bandoeng op Java met zijn vrouw, die in verwachting was.

Al spoedig werd hij bevorderd tot eerste luitenant bij de afdeling luchtmacht van het Koninklijk Nederlands Indisch Leger (KNIL-Luchtmacht)

Toen de Japanners op Java begin maart 1942 het vliegveld Andir bij Bandoeng aanvielen heeft hij getracht - op het moment van mijn geboorte - de vijand tegen te houden. Helaas, de overmacht was te groot. Twee dagen na de geboorte van zijn dochter, capituleerde het Koninklijk Nederlands Indisch Leger en nog geen week later werd hij met vele anderen krijgsgevangen gemaakt.

De Japanners zetten de krijgsgevangenen in als slavenarbeiders voor het werken in de mijnen in Japan, bij het aanleggen van wegen, vliegvelden en spoorwegen, samen met romusha's (geronselde dwangarbeiders).

Bekend is de Birma-Siam Spoorweg, maar ook dwars

door Sumatra werd een spoorlijn aangelegd, opdat de Japanse legereenheden niet meer de voor hen zo riskante tocht door de straat van Malakka hoefden te maken om naar Java te gaan. Deze spoorweg is de Pakan Baroe spoorweg.

Onder erbarmelijke omstandigheden werden ruim 68.000 mensen verscheept door de Japanners. Dit gebeurde met vrachtschepen, waarmee honderden tot duizenden tegelijk met het oorlogsmateriaal werden vervoerd. De Japanners hielden zich niet aan de internationale afspraak dat op de schepen waar burgers aan boord waren een vlag van het Rode Kruis aangebracht diende te worden.

Tijdens de zeetransporten zijn 22.000 personen hetzij door torpedering hetzij door uit-hongering, ziekte of moord overleden, dat is ca. 33%.

Een van de ruim vijftig schepen, waarmee gedurende de oorlogsjaren in Azië de krijgsgevangenen werden vervoerd, was de Junyo Maru die op 18 september 1944 werd getorpedeerd in de Indisch Oceaan op 2 graden en 53 minuten Zuiderbreedte en 101 graden en 11 minuten Oosterlengte. De torpedo's werden afgevuurd vanaf het Britse schip de Tradewind, dat voer onder gezag van de Britse commandant Maydon. De Commandant zag het schip aan voor één van de schepen waarmee oorlogsmateriaal werd vervoerd. De Rode Kruisvlag ontbrak! Om negen minuten voor vier tref-fen de torpedo's het schip en nog geen twintig minuten later is het gezonken. Dit

gebeurde vlak bij Moko Moko (even ten zuiden van Benkoelen) aan de westkust van Sumatra.

Het schip was op 14 september 1944 vertrokken uit de haven van Batavia (Djakarta, Tandjong Priok). Aan boord waren behalve het oorlogsmateriaal ook nog 6.500 Nederlandse, Britse, Australische en Amerikaanse krijgsgevangenen en Indonesische romusha's (dwangarbeiders). Bij het appel op 19 september 1944 te Padang telde men nog 880 overlevenden, 5.620 mensen hadden deze ramp niet overleefd.

Het heeft haar, en haar familie in Abcoude, goed gedaan dat

de naam van haar vader voor het nageslacht is geëerd tijdens een plechtigheid op 4 september jl. In Baambrugge werd ons Oorlogsmonument toen uitgebreid met de ontbrekende namen van inwoners van onze gemeente die ten gevolge van oorlogshandelingen in de Tweede Wereld oorlog zijn omgekomen. De naam van Teunis de Pijper staat, samen met zeven anderen op de granieten vleugelplaten, van het Monument. Het ware te wensen dat ook Teunis de Pijper, evenals de anderen, t.z.t. een straat naar zich vernoemd krijgt!

Het ligt in de bedoeling dat wij in de komende nummers

van de Angstelkroniek ook aandacht aan de andere, op het monument vermelde omgekomenen zullen besteden. Mocht u over informatie aangaande de betrokkenen beschikken dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met ons redactielid, dhr. Wim Timmer.

*Anneriet de Pijper/
Wim Timmer*